

ROMANUL

REDACȚIA
ȘI ADMINISTRATIA
Strada numărul 1 a
INSERȚIUNILE:
se primesc la administrație
și se fac după text
MANUSCRISURILE NU SE
RĂTOAZĂ.

Iubire silită.

Primul ministru, atuncea când a luat hotărârea să vie în Ardeal, a făcut aceasta împins de dorința de a vizita în persoană teritoriile desrobite și a se convinge prin simț în suși de bogăția și de frumusețea lor.

Greșeala cea mare pe care a săvârșit-o generalul a fost aceea de a vizita Ardealul în epoca frământărilor electorale urmând în aceasta sfaturile interesate ale partizanilor săi politici.

Sfetnicii cei mai intimi ai șefului guvernului și printre cari se găsește unii membrii ai actualului cabinet, au căutat prin toate mijloacele să convingă pe general să vie în Ardeal tocmai într'un moment când vizita primului ministru ar fi servit mai bine interesele electorale.

Prea slab pentru a putea ca să reziste și prea sincer pentru a putea să bănuiască adevărul, d. general Averescu a primit să urmeze sfaturile amicilor săi politici cari pentru a da invitației lor o seducție mai mult, au spus șefului guvernului că Ardealul îl cheamă și că pretutindeni este așteptat cu cel mai mare și mai cald entuziasm.

Astfel fiind era pentru guvern și pentru Partidul poporului o datorie de onoare și o mărură relativ la propria sa siguranță să caute să dea primului ministru pe tot lungul drumului iluzia că trece prin mijlocul unui popor încântat și fericit de posibilitatea ce i se oferă să vadă măcar o clipă pe șeful actualului guvern.

Pentru ca impresia că poporul este fericit să fie cât mai puternică, autoritățile dela centru au luat măsura să se pue trenuri numeroase la dispoziția țăranilor pentru ca aceștia să poată să iasă înaintea generalului la Sibiu, în Timișoara și Arad.

Transporturile și toate nevoile economice ale Ardealului au fost uitate pentru ca țăranii — alegătorii de mâine — să poată călători în condiții cât mai satisfăcătoare.

Ordine exprese, în sensul celor de mai sus au fost date de guvern pentru mobilizarea tuturilor forțelor și pentru asigurarea tuturilor șanselor de succes.

S'au dat ordine severe ca orașul să fie pavoazat, ca elevii să plece dela școală pentru a întâmpina pe general, ca țăranii să-și lase gospodăriile și să dea fuga la paradă; s'au dat ordine să se organizeze o întrunire și un banchet și să se făurească, pentru ocazie, o voce bună și un entuziasm având aparențele sincerității, s'a făcut în fine cu banii contribuabililor o ridicolă punere în scenă, pentru a se da iluzia că Ardealul uitându-și suferințele și necazurile, uitându-și lipsurile și mizeria cauzate de neglijența condamnată a guvernului, iese voios și cu inimă deschisă înaintea generalului.

Cu un cuvânt: totul militărește, la coman-

dă, entuziasmul ca și bucuria, parada ca și arcurile de triumf.

S'a urmărit scopul de a se face așa încât generalul să nu observe că a fost luat în tur-neu electoral de amicii săi politici, dându-i-se tot de o dată iluzia că poporul îl întâmpină condus de propriul său entuziasm.

Toată această punere la cale e prea copilărește făcută însă pentru ca generalul Averescu să nu observe în ultimul moment răceala publicului, care îl înconjoară și hostilitatea surdă a celor luați dela vetrele lor pentru a fi aduși ca instrumente la un spectacol de comandă.

Numai atuncea va înțelege generalul că aceia cari îl atrăseseră promițându-i dragostea poporului, nu poate să-i ofere astăzi altceva decât o iubire silită, o dragoste ordonată de autorități, în dauna celor mai sfinte drepturi ale omului.

Pentru prima oară omul acesta de luptă, care a avut viziunea largă a câmpurilor de bătaie, generalul care a obținut atâtea victorii și a făcut atâți captivi, va vedea azi cu durere că este la rândul său victima unei politici lipsite de idealism și prizonierul unor oameni lipsiți de or ce sentiment de dragoste de țară și de or ce dragoste pentru popor.

Și sincer și drept cum este, generalul se va simți cuprins de o tristețe profundă și de o adâncă amărăciune în fața florilor, în fața arcurilor de triumf și în fața a tot ceea ce a putut să producă priceperea aparatului administrativ, care a uitat să acopere însă un singur lucru: evidența că „parada este artificială, că satele sunt indignate de această samovolnicie și că iubirea arătată primului ministru este forțată de oare ce e datorită ordinilor ce s'au dat.

STABILIREA FRONTIEREI ROMÂNOMAGHIARE.

Ni-se scrie din Oradea mare, că la 26 crt. a sosit acolo comisiunea interaliată, însărcinată cu fixarea definitivă a granițelor noastre dinspre Ungaria. Din comisiunea interaliată fac parte oștieri englezi (scitieni), francezi, italieni, elvețieni, români și un maior ungar.

Datorința acestei comisiuni este stabilirea graniței în acele puncte, unde, cum este de ex. la Nădlac, comuna este pe teritor românesc iar moșiile locuitorilor pe teren unguresc.

Comisiunea va sosi în zilele apropiate și la Arad.

Conferința internațională din Spaa.

Berlin. — Guvernul german a acceptat invitațiunea Angliei, de-a trimite delegați la conferința financiară, economică, proiectată pentru ziua de 21 Iunie a. c. la Spaa.

(Ag. Damian).

Campania electorală.

Situația în circumscripția Sânnicolaul-mare

Candidatul partidului național, d. dr. V. Chi-roiu, a aflat circumscripția Sânnicolaul-mare într'o situație de tot curioasă și semnificativă pentru spiritul ce domnește acolo.

Agitațiunile puse la cale de presa averescană, și de aceea a fraților Imbroane, — slabi și șterși imitatori a fraților Goga, — n'au avut darul de-a convinge pe nimeni de necesitatea a tot salvatoare a partidului dlui graț Averescu cu toată abundența agenților, și a adunărilor populare, ținute pe cheltuiala statului cu trenuri speciale, automobile și camioane. Acele agitații au avut însă darul de-a scormoni patimile tuturor vanitoșilor și potcașilor satei ale căror ambiții nu s'a ridicat nici odată peste plăcerea de a linguși pe cei dela putere.

Astfel în întreaga circumscripție s'a produs o zăpăceală provocată de mișcările acestor năbădăioși, — în fața cărora însă majoritatea absolută atât a intelectualilor, cât și a țăranilor a păstrat cuvenita rezervă. — Toti oamenii de bine așteptau cu o vie nerăbdare să vină cineva care să-i orienteze asupra atitudinii partidului național, — despre care au fost lansate, cele mai imposibile versiuni.

Cine sunt Averescanii.

În toate satele purtătorii de cuvânt ai noului partid sunt fără excepție numai diocliții sateilor.

În Semlac doi țărani, a căror nume ne scapă — în Secusăgiu fratele candidatului averescan din Vinga, Vănatu, la Pesac cunoscutul învățător, numit Popa Ion, la Comloș, dascălul Bucurescu, și câțiva țigani din marginea satului, la Nereu, opincarul Timpeanu care pe vremea ungarilor a denunțat pe fruntașul P. Fumor, că ar fi spionul românilor, — la Sânnicolaul-mare alt Popa Ion, preotul Ioan Popoviciu fost kosutist, mangrist și în fine și un fost jandarm la unguri, mare defaimator a tot ce este românesc, la Cenad faimosul dascăl Bozian, și acesta denunțiator al voluntarului din armata română, a loctiitorului Deciu.

Dacă însă Partidul zis al Poporului va crede, că aceștia sunt convinși partizani ai partidului, atunci se poate felicita de achizițiile făcute. Dovadă de convingerile și desinteresarea lor este faptul, că patru dintre ei sunt autocandidați la deputăție și senat.

Candidații averescani

După cum se cuvine într'un partid de bună speranță averescanii au în circumscripția Sânnicolaul-mare cinci candidați, și anume:

- D. Teodor Bucurescu, învățator
- D. Vasile Medrea, preot;
- D. Timotei Tâmpoanu, opincar.

Cel dintâiu, — cum spune chiar biroul lor din Timișoara, s'a impus terorizând biroul. — Ceilalți doi autocandidați, — sprânzindu-se în numele partidului, pe propriile lor demnități. La senat sunt:

- Paulian, candidat oficial și
- Preotul Ion Popoviciu, autocandidat.

Mijloacele de luptă.

Mijloacele întrebuințate sunt simple și proprii unor astfel de purificatori a moravurilor politice, și aderenti ai ordinii și legalității:

Înjurături revoltătoare la adresa șefilor partidului național, a dlui Maniu și Vaide — precum și a Consiliului Dirigent.

Făgădueli cu nemiluita. Nu sunt bunătați pe lumea aceasta, pe care să nu le pună în vedere, celor cari vor vota cu ei. — „Și copiii își vor aduce aminte de mine” este refrenul unuia din ei. — Și la capătul vorbirilor oratorii nu uită nici odată să scoată carnetul, și să însemne dorințele alegătorilor.

Mare om va fi d. general Averescu, când va putea să satisfacă toate pretențiunile provocate de făgăduielile candidaților sei. Până atunci însă nu știu zău, cum se vor putea potoli atâtea poftite născute din bucuria înființării noului partid al poporului.

(Ținem însă să constatăm, că singur părintele Medrea a ramas între ei mai naiv, și nu face promisiuni; — pentru că el crede, că este de-ajuns să spună oamenilor că înfăptuirea României-Mari se datorește în întreg dlui general Averescu esclusiv.)

Alte curente subversive.

Și în circumscriptia Sânnicolaul-mare, cum de altfel peste tot în întreg Ardealul, — partidul dlui general Averescu, a făcut un serviciu deosebit Partidului nostru Național, scoțând din rândurile noastre pe toți brezii și diochiații. Mulțumitele noastre deci sunt pe deplin justificate.

Ne doare inima, când vedem însă că acțiunea lor a provocat și alte rezultate, la cari poate că nu s'au gândit, ori dacă s'au gândit, atunci au ignorat conștient cele mai elementare interese românești.

Pentru că acțiunea lor de luptă între frați a provocat o zăpăceală așa de mare, încât străinii și dușmanii statului român, aici la periferii, au aflat de cuviință să încerce a pescui în tulbure. Și astfel vedem, că în circumscriptia Sânnicolaul-mare, unde alegătorii sunt esclusiv numai țărani, socialistii au pus candidatură și la camera și la senat, pe dnii Bauer și Allas din Timișoara. Iar partidul autonomist german, — pentru a demonstra, că aceste părți sunt germane, și nu românești — desi circumscriptia are numai neînsemnate frânturi de populație streină, asemenea au candidat și la camera și la senat.

Toate acestea nu se pot explica decât numai prin deviziunile ce există între români, create de aceia cari pentru interese mărunte, luptă contra intereselor naționale.

Nouii repatriabili din Arad.

Senatul orașului Arad, a ordonat repatrierea mai multor cetățeni streini, cari n'au putut obtine dreptul de încetățenire în România. În legătură cu acest ordin, biroul de repatriere aduce la cunoștința celor interesați, al căror nume îl dăm aici, să-și scoată cât mai curând pașaportul de repatriere, pentru că senatul orășenesc nu este în situația de a mai prelungi permisiunea de sedere în Arad. Contravenienții ordonanței, vor fi repatriati cu forța. Nouii repatriabili sunt următorii: Hermann Roth, Martin Milovits, Mauriciu Roth, v. d. Andor Adler, Izidor Glazer, Mauriciu Kremer, Samuil Moscovitz, David Clain, Alexandru Verner, v. d. Andreiu Molnar, Maria Marmorstein, Stefan Abraham, Vasile Haidu, Nuși Fodor, Stefan Lapoșa, Emerik Klemberzky, Coloman Baniac, Stefan V. Wekovits, Francisc Csernyi, Leopold Stern, Samuil Wolf, Eric Salomon, Eugen Marton, Adolf Schwartz, M. Augenstein, Iacob Fürst, v. d. Antonia Lugent, Iuliu Scheer, Andor Burger, Valter Grossmann, Frida Hud, Izidor Salomon, v. d. Paul Grünvath, Johana Nagy, Iosif Schlesinger, Mauriciu Grünberger, Solomon Spitzer, Rudolf Weisz, Iosif Bajza, Sigismund Wolf, Iosif Vas, Martin Kupez, Izidor Gonda, Iosif Proszenszky, v. d. Adolf Polák, Géza Stern, Adolf Guttman, Johanna Par, v. d. Petru Termanov, Ida Fried și Rozalia Possok.

AUR ȘI ARGINT

in orice cantitate cumpără

Giuvaergiu, casa centrală de schimb a aurului. Arad.
Bul. Reg. Ferdinand (Iozsef Föherceg) 12.
no 1261-3

INFORMAȚIUNI.

— In vederea primirei dlui general Averescu la Arad, ordine severe au fost date tuturor primarilor și secretarilor comunali din județ să vie de urgență în localitate.

Bieții primari și secretari comunali, de frică să nu fie dați afară din slujbe, și-au lăsat treburile și hârtiile nerezolvate, pentru a da fuga la oras să sporească numărul asistentei.

In oraș au fost văzuți deasemenea o mulțime de țărani, veniți de prin diferite comune.

Mulți din acești țărani fiind întrebați, dacă au venit de buna lor plăcere la oraș, au răspuns zâmbind că primarii și jandarmii se supun ordinelor date de guvern, iar nu bunului plac al țărănilor.

— Tot în vederea primirei primului ministru s'a ordonat de către guvern ca toată lumea să arboreze drapele pe locuinți, punându-se în vedere că aceia cari nu se vor supune vor fi pedepsiți.

In ceea ce ne privește, păstrăm convingerea că faptul acesta de a se pavoaza orașul în vederea unei vizite ministeriale făcute în toată propagandei electorale constituie o călcare a or căror libertăți și un abuz în contra dispozițiilor constituției.

Totuși la rândul nostru am arborat drapelul pe clădirea ziarului de oare ce astăzi banii sunt prea scumpi pentru a fi risipiți în amenzi copilărești date acelor cari nu susțin „Partidul poporului”.

— Azi s'au depus listele de candidaturi pentru senat în județul Arad.

La biroul electoral din Arad au fost depuse următoarele candidaturi: Vasile Goldiș, candidatul partidului național, Nicolae Draia, socialist, A. C. Cuza, candidatul partidului poporului.

Prezentatorii listei de candidare a dlui A. C. Cuza, reprezentând până la ora fixată de lege și declarația candidatului, cerută de lege electorală s'a ridicat protest în sensul să nu se accepte această candidatură de către președintele biroului electoral, procedura fiind ilegală.

— O publicație a poliției de stat din localitate interzice scâldatul liber în Murăș, punând în vedere pedepse riguroase contravenientilor.

— Prefectura județului a fost informată de autoritățile competente, că permise pentru trecerea frontierei, nu se eliberează până ce nu se va iscăli din partea Ungariei tratatul de pace. Iscălirea acestui tratat după cum se stie va avea loc la 4 Iunie la Versailles.

— Profesorul de Gyn, va ține în sala cea mare a Palatului Cultural, Sâmbătă seara, irevocabil, singura sedință de telepatie, sugestivitate, hipnotism, cu experiențe originale.

— Guvernul a hotărât exportarea porumbului și alcoolului cu preferință în țările aliate și neutre.

Feldmarsalul Boroievici a murit în urma unui atac de cord.

— Căpitanul de artilerie Marinescu, din Târgul-Mureș, într'un acces de demență a ucis în hotelul Transilvania din T.-Mureș, pe logodnica sa o fată de 18 ani, fiica baucherului bucurestean Naf-tali Rosenthal. Dsoara Sofia Rosenthal, abea de câteva zile sosise din capitală însoțită de tatăl ei, pentru a-și vizita logodnicul.

— Decretul lege despre amnestiere, a sosit și la Arad. In înțelesul decretului de amnestie, se ridică sentința tuturor, cari nu și-au început încă pedeapsa la penitenciar.

Tuturor acelor, cari au fost condamnați la amende bănești pe cari nu le-au achitat, li-se iartă amenda. Decretul lege nu acordă favoarea amnestiei pentru acei condamnați, cari își fac pedeapsa și nu iartă pedepsele de bani încă neplătite, ale celor pedepsiți pentru speculă.

— Societatea Doamnelor Române anunță tuturor membrilor sale, că adunarea generală va avea loc Marti, 1 Iunie, în localitatea profesională de fete str. General L. Galina 17 ora 5 p. m. cu următorul program:

Cuvânt de deschidere; raportul secretarei; raportul casierei; citirea statutelor; demisia vechiului comitet; alegerea noului comitet; propuneri pentru școala profesională.

— Corul tipografilor români din Arad sub conducerea și cu concursul baritonului GH. PETRESCU organizează un CONCERT urmat de dans Duminică ziua 1-ă de Rusalii în Casa Națională din Sirja, cu următorul PROGRAM: 1. „Iată ziua triumfală”, de Hummel. 2. „Foaie verde deditel”, de Gabrielescu. 3. „Frunză verde nenifar”, de C. Savu. 4. Solo cântat de baritonul Gh. Petrescu. 5. „Dute dor” cu solo de tenor, de N. Ganea. 6. „Morii mândro”, de Benea. — Pauză. — 7. „Vraja” de Vidu. 8. Solo de Maghear. 9. „Eu mă duc”, de Bena. 10. „Cel mai tare om din lume”, declamată de D. Bozgan. 11. „Imnul nopții”, de Rămneanu. 12. Solo, cântat de baritonul Gh. Petrescu. 13. „Graul Neamului”.

— Primăria aduce la cunoștința locuitorilor orașului, că epuizându-se stocul de zahăr ce avea la dispoziție, distribuția zahărului a început începând de azi.

— Poliția de stat Arad pune în vedere că vor fi pedepsiți toți aceia cari vor fi surprinși, scuturând covoare sau alte obiecte pe ferestrele de stradă sau aruncând murdăria pe fereastră de stradă, un obicei care atât din punct de vedere al igienei cât și al ordinii nu e admisibil. Gardiștii polițienesti au ordin să denunte imediat pe contravenienți.

— Primăria orașului caută de urgență traducători buni pentru limba română și maghiară, precum și mai multe dactilografe.

— Trupa de diletanți a căminului muncitoresc din Arad vor juca Sâmbătă și Duminică, în 29 și 30 Mai, piesa teatrală „Adio, libertate”. Regizori reprezentatiei sunt dnii Carol Faludi și dr. Buj. Inceputul la orele 8 seara. — Venitul curat e destinat fondului pentru susținerea Căminului muncitoresc.

x Dr. CORNEL LUȚAI, anunță că și-a deschis cancelaria advocațională în casa din Bulevardul Regale Ferdinand I (József főherceg ut.) nrul 4. Lu 1316-3

— Dr. P. Robescu, specialist de boli interie și copii, ordonează dela 8-9 și dela 2-4 în Bulevardul Regina Maria (Andrássy-u.) No. 10, palatul Neuman.

x SALON ARTISTIC. Bulevardul Regina Maria No 21 Et. I.

Se vor vinde: Cești, picturi, pahare, guri antice, mobile și covoare. Vo 113

x Strandul de pe malul stâng al Muresului va deschide la 1 Iunie a. c. S'a făcut îngrijire publică să aibă toată comoditatea. Cabin s'au înmulțit cu 60. — Restaurant clasa I garderobă.

Abonamentul pe 4 luni de persoană Cor. familiei, ofițerii, funcționarii și studenții se bucura de reducere.

Inscrierile se fac zilnic între orele 2-5 d. în biroul scâldii din Strada Luther No 2 Part. Ri 1280-30. Comitetul

DACA DOREȘTI SĂ CUMPERI MOBIL să nu-ți pară rău de cheltuețele unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendide aranjatele saloane de mobile alui :: ::

SZÉKELY ȘI RÉT

Fabrică de mobile transilvăniană S. p. Se 11

Cetiți și răspândiți ziarul

„ROMÂNUL”

„Tărănistul” Medrea Crișan, candidat de deputat în Radna.

Ziarul „Tărănimea” din Sibiu crede a face un prea bun serviciu țărănilor români din Ardeal înjurând pe d. V. Goldiș ca la ușa cortului. D. V. Goldiș ne-a oprit să luăm act de cele scrise în „Tărănimea”. Credem și noi, că nu i-s-ar putea aduce dlui Goldiș o mai mare insultă, decât aceea de a simți necesitatea apărării față de „Tărănimea”. După ce însă „tărănul” de carton din Găvoșdia, care este *Medrea Crișan*, în turneu său electoral a cutezat să ia și dânsul în deșert numele dlui V. Goldiș, noi punem în fața alegătorilor următoarele date despre „tărănul” din Găvoșdia și îl provocăm pe acel „tărăn” să ne facă proces, ca să putem dovedi absolut toate afirmațiunile noastre:

1. Tărănul Medrea Crișan din Govășdia *minte*, când susține, că dânsul și-a pus candidatura la Radna, cu știrea și învoirea dlui Mihălache, fiindcă acel Medrea nu este „tărănist”, ci „bolșevic”, ceea ce nu este d. Mihălache.

Dovada bolșevismului lui Medrea din Govășdia sunt cuvintele pe care dânsul le-a spus la Giulița: „Partidul țărănesc trebuie să se organizeze, *esemplul ni-l poate da Rusia, unde țărănimea a ajuns la putere și stăpânește clasa burgheză*”.

Va să zică „tărănul” de operetă Medrea Crișan voește să ajungă și România, cum a ajuns Rusia sub stăpânirea bolșevicilor. Tărănii români însă au gustat din bolșevismul ungueresc și nu le trebuie bolșevismul „tărănului” Medrea.

2. Medrea Crișan umblă în haine țărănești numai la alegeri. De altminteri el poartă „zdrențe” domnești, cum zice el, cu păpuși și țureac galbăn.

3. Medrea Crișan a fost, ce e drept, în armata română „dar a fugit de acolo, când ar fi trebuit să se bată și se mulțumia să se plimbe prin satele cercului Radna călare pe un cal înprumutat.

4. În România „tărănul” Medrea Crișan s'a arătat ca om neînsurat, a înșelat o „doamnă” cu pălărie de acolo, pe care a adus-o cu sine la Găvoșdia, izgonindu-și soția sa legitimă. „Doamna” văzând cine e Medrea, și-a făcut calea întoarsă în România.

5. Medrea a voit să ajungă primar în satul lui, dar oamenii nici în comitetul comunal nu l'au ales, așa de bun îl știau.

6. Medrea Crișan a primit dela Consiliul Dirigent petrol pentru săteni, ca să-l vândă cu prețul maximal, și el l'a vândut cu 18 coroane litru.

7. Medrea Crișan a primit permis să cumpere dela Socodor 2 vagoane de cucuruz pentru sătenii din Soroșag, Giulița și Găvoșdia pe prețul maximal cu înadtorirea să-l vândă țărănilor cu acelaș pret. El a luat cucuruzul și l'a vândut unui jidan din Arad câștigând pentru sine 20 mii coroane, iar țărănii ar fi putut muri de foame.

8. Tărănul Medrea Crișan a scos pe maica sa din averea ei proprie și numai cu proces a putut fi silit, ca să nu lase să moară de foame chiar mama sa, care l'a născut.

Deocamdată înșirăm numai acestea „lute” ale țărănului Medrea Crișan pentru neamul românesc, ale „viteazului luptător”, care a fost avansat la cel mai înalt grad militar, adică la gradul de „general”, cum zice dânsul despre sine.

Vom continua.

Dela Curtea Marțială din Cluj.

Curtea marțială din Cluj, a dat următoarele sentințe: Locotenentul Aurel Șinca, dela regimentul 86 infanterie, din Oradea-mare, a fost condamnat la 5 ani temniță pentru faptul că a perdut la cărți suma de 200 mii lei, bani oficioși, cu cari numitul fusese trimis, din partea comandantului, pentru cumpărături la București. Subprefectul poliției de stat din Brașov Ioan Georgescu, a fost condamnat de curtea de justiție a comandamentului trupelor din Transilvania, la o lună închisoare pentru abuz de putere oficială și pentru că s'a lăsat a fi mituit cu mari sume de bani. Curtea marțială din Cluj ocupându-se acum în urmă, pe baza unui protest, din nou cu cauza subprefectului Georgescu, și în virtutea decretului de amnestie, dat în Aprilie, schimbând sentința, a pus pe dlul Georgescu în libertate achitându-l.

În prezent în fața Curții marțiale din Cluj, se află dosarul procesului de defăimare a armatei române și de tradare, în care sunt acuzați foștii profesori universitari particulari dr. Árpád Buday, fost rector al Mensei academice și director al Căminului studentesc maghiar, și profesorul d. Martin Roska. Acești profesori, după ce au plasat articole defăimătoare în câteva ziare engleze filo-germane și filo-maghiare din Londra, au tradus acele articole în limba maghiară, răspândindu-le în cercul cunoscuților, cu intenția de a-le introduce și în presa maghiară din România. Chestia acestor doi profesori, după Ștefan Apáthi, cei mai soviniști pe cari i-a avut vechea universitate unguerescă, fiind foarte complicată, se amână, în vederea unor noi cercetări.

COMANDAMENTUL TRUPELOR DE VEST.

Ordonanța Nr. 37

din 30 Aprilie 1920.

Noi, Comandantul Trupelor de Vest, pe baza art. 32 și 57 din titlul 2 adițional, Codul de Justiție Militară, în interesul siguranței armatei și ordinii publice

ORDONĂM:

Pentru întreg cuprinsul Transilvaniei și Banatului considerate zone de operațiuni, următoarele:

Art. 1. Ministerul de război fiind informat că s'a anunțat o convocare la o întrunire sau congres al voluntarilor ardeleni, se face cunoscut că nu se admite nici o întrunire de cetățeni **grupați sub orice titulatură militară**, întrucât întrunirile militarilor sau acelea ce se fac în numele unei organizații militare sunt complet interzise de legile și regulamentele militare.

Art. 2. Voluntarii fostului corp al voluntarilor ardeleni și bucovineni, corp care nu mai există în prezent sunt invitați să rămână liniștiți la casele lor și să nu dea ascultare celor ce i-ar convoca la **întruniri făcute sub această denumire**, întrucât convocatorii nu pot fi decât niște rătăciți, cari au uitat că instituirea acestui corp de voluntari, a avut o misiune cu mult mai înaltă și mai măreață pentru interesele neamului, decât aceea de a se deda la lupte politice interne.

Fiecare cetățean este liber să facă politică, însă manifestațiuni politice ale unei mulțimi purtând o titulatură militară, sunt oprite.

Art. 3. Acei ce se vor dovedi că prin: viu graiu, publicațiuni în ziare, manifeste, afișe sau prin scris, vor invita sau îndemna pe cetățeni să se adune în numele unei organizații militare, vor fi dați în judecată Curților Marțiale și pedepsiți cu dela 3 luni până la 2 ani închisoare.

Acei ce se vor dovedi că cu bună știință s'au întrunit sub titulatura unei organizații militare, vor fi deosemena trimiși în judecata Curții Marțiale și pedepsiți cu dela 1 lună până la 1 an închisoare.

Art. 5. Constatarea acestor infracțiuni, se va face de orice organ de poliție civil sau autoritate militară.

Art. 6. Ordonanța de față se va publica pe cât cu putință în ziare, se va afișa în toate comunele, la sediul

curților marțiale, pretorateelor, la comendurile de piață și la locurile de jandmerie, aducându-se la cunoștință obștească și prin bătaie de tobă.

Art. 7. Această ordonanță devine executorie trei zile dela afișarea ei și se aplică numai celor deveniți culpabili în urma expirării acestui termen.

Dat de comandantul nostru din Sibiu astăzi 30 Aprilie 1920.

Comandamentul Trupelor de Vest

General de corp de armată:

VAITOIANU.

Șef de stat major:

Colonel ST. POPESCU.

TELEGRAME.

— Serviciul telegrafic Agenția „Damian”. —

INCHIDEREA ALEGERILOR ÎN VECHIUL REGAT ȘI BASARABIA.

București. — Aseară la ora 6 s'au încheiat alegerile în vechiul regat și Basarabia. Primele rezultate nu vor fi cunoscute înainte de Sâmbătă.

Ciocniri de stradă la Roma.

Roma. — Cu ocazia aniversării intrării Italiei în război, studenții au făcut manifestații de simpatie Suveranului. Muncitorii au atacat pe studenți.

Au fost numeroși morți.

Un incident grav la alegerile din Galați.

București. — La Galați a fost un grav incident între comandantul gărzii de lângă localul alegerilor și mai mulți agenți electorali. Comandantul scoțând revolverul a tras asupra lor omorând pe unul și rănind grav pe doi dintre agenți. Ancheta s'a deschis.

Comunicația aeriană dintre Paris și Praga.

Praga. — Președintele Massaryk, a trimis, dlui Dechanell, președintele republicii franceze, o telegramă, cu ocazia reluării circulației aeriene dintre Praga și Paris, felicitând poporul francez, viteaz în războaie și muncitor în timp de pace. Totodată dsa aduce, în numele popoului cehoslovac mulțumiri Franței, care prin politica sa justă și înțeleaptă contribuie așa de mult la apropierea dintre popoarele Europei.

Noul cabinet cehoslovac.

Praga. — Prim ministrul designat, d. Tusar, a raportat președintelui republicii, dlui Massaryk, despre rezultatul negocierilor avute cu șefii diferitelor partide. În urma propunerilor făcute de d. Tusar, președintele Massaryk a numit în noul cabinet pe următorii miniștri: Tusar, ministru președinte și ad-interim la apărarea națională. Swechla, interne. Dr. Benes, externe; Dr. Englis, finanțe. Šrobar, igienă. Stanek, ministru al unificării administrative, naționale. Dr. Viter, ocrotirile sociale. Gabermann, instrucție publică. Troni, comunicațiuni. Dr. Meiasner justiție, dr. Urban, lucrări publice. Sontag, comerț. Iohanis, ministru de alimentație publică. Dr. Prasek, ministru al agriculturii. Dr. Derer, ministru fără portofoliu, administrator Slovaciei. Dr. Horovetz, ministru fără portofoliu, însărcinat cu organizarea exportului.

Minierii englezi în sprijinul bolșevicilor ruși.

Londra. — Știri din Londra anunță, că oți membri comitetului executiv al sindicatului minierilor englezi, s'au asociat celorlalte sindicate, spre a forța guvernul să nu mai sprijinească ofensiva polonă contra sovietelor. Comitetul executiv național al C.F. engleze, a cerut membrilor săi, să nu mai expedieze materiale de război sau echipamentele, destinate trupelor polone.

Cenzurat: C. Teodorescu.

Au sosit din **PARIS** și **VIENA**

Costume pentru femei, stoffe: **GRENADIN, BATIST, ETAMIEN BLUSE, NEGLIGEURI, TRICOURI, JACHETE, PARDESIURI, MANTALE de PLOAIE**, mare asortiment, cele mai recente noutăți ale model.

Magazinul IULIU RADO

Nr. 8636—920.

PUBLICAȚIUNE.

Pe baza publicației edate conform decretului nr. 185285—920 al ministerului reg. român de finanțe și în sensul decretului Consiliului Dirigent român, aduc la cunoștință publică, că toate materialele de iluminat (anume: curentul electric, gazul natural și artificial de iluminat, precum acetilina) întrebuințate pe teritoriul orașului la orice scop, — afară de curentul electric folosit pentru scopuri publice, industriale și de vehiculă — sunt impuse taxei de mai jos, cu începerea dela 1 Aprilie 1920, pe favorul fiscoșului reg. român. Taxa aceasta este a se încasa dela abonați și a se vărsa la perceptoratul de stat prin direcțiunea întreprinderii respective, care procură curentul electric sau alt material de iluminat.

Taxele sunt următoarele:

50 bani de kilovat, ora curent electric;

25 bani de metru cub gaz de iluminat artificial;

50 bani de metru cub gaz de iluminat natural sau metam (pentru Transilvania).

Provoc deci posesorii instalațiilor producătoare de curent electric, gaz sau acetilina, cari se folosesc pentru iluminatul locuințelor și întreprinderilor lor, — ca în sensul punctului 8 al decretului amintit, să facă raport despre împrejurarea aceasta la direcțiunea financiară reg. rom. din Arad în termen de 8 zile.

Dacă e de lipsă, aceste taxe se vor încasa pe calea execuției administrative, iar eventualele contravenții vor fi pedepsite după pedepsele din lege.

Curentul electric și gazul de iluminat produs de particulari se impun taxelor speciale.

Copii în limba română și maghiară, despre decret și publicații originale detaliate, cei interesați le pot procura în registratura oficiului de mai jos.

Perceptoratul orașului Arad, la 25 Mai 1920.

IOSIF STOICA, m. p.
sef al perceptoratului orașenesc.

S 1320—3

Se caută

pentru ezarindare în provincă o prăvălie cu licență de beuturi și locuință.
A se adresa lui *Gheorghe Magdu*
în *Giala-Vârsand* jud. Arad.
Ma 1315—3

De vânzare instalație completă de vinărsărie

Amatorii să se adreseze până la 15 Iunie lui *Body Bodog* sau *Andrei Dániel*. (Arad) Da 1331—3

„Cornul Vânătorului”

Otel, restaurant și Cafenea.
Culină excelentă, în cafenea
mâncări și beuturi alese. Serviciu prompt. Ku 1343—20

ULEI DE MAȘINI 7—8 viscositate, ULEI DE CILINDRU, UNSOARE CONSISTENTĂ se vinde engros la

VICTOR BARTHEMES Arad
Strada V. Alexandrii (Salacz) Nrul 3.
Ba 1341—1.

BANCA INDUSTRIALĂ ȘI POPORALĂ din ARAD

Publicațiune
pentru emisiune de acții.

Institutul nostru pe baza hotărârii adunării generale extraordinare ținută la 16 Mai 1920 a decis, să ridice capitalul societar prin emisiunea alor 26,250 bucăți acțiuni cu valoare nominală de 400 coroane, dela 10,500.000 coroane la 21,000.000 pe baza următoarelor condițiuni: Din suma de 14,437.500 coroane încurse după emisiunea de acții 10,500.000 coroane se vor adăoga la capitalul societar, 200.000 coroane, la fondul de penziune al oficanților 100.000 coroane, la fondul rezervă, 700.000 coroane, la fondul de rezervă pentru deoseb. de preț al efectelor și suma ce va rămănea după detragerea speselor cu emisiunea se va adăoga la fondul general de rezervă.

Adunarea generală a stăverit condițiunile pentru emisiunea acțiilor în următoarele:

1. Capitalul societar de 10,500.000 coroane îl ridică la 21,000.000 coroane și spre acest scop emite 26.250 bucăți acțiuni de 400 coroane valoare nominală.

2. Prețul de emisiunea respective de preluare al acțiilor se stăverește în 500 și 1000 coroane în spese.

3. Terminul de subscriere e 30 Iunie 1920.

4. Acționari existenți au drept de opțiune la acțiile, ce se vor emite, care drept de opțiune se va exercia cel târziu până la 30 Iunie 1920. Acei acționari, cari până la termenul sus indicat nu-și exerciază drepturile își pierd dreptul de opțiune.

5. La exercierea dreptului de opțiune Direcțiunea primește dela acționari în loc acțiilor originale și legitimațiile institutelor din Budapesta, unde și-au depus efectele.

6. Cu considerare la greutățile de comunicare și circulare, direcțiunea în decurs de 6 luni dela data acestei publicații asigură drepturile acelor acționari, cari documentează cu documente, că în exercierea dreptului lor de opțiune au fost împiedecați. După terminarea, în chipul acesta, a emisiunii de acții, acțiile rămase libere în urma neexercierii dreptului de opțiune, direcțiunea se autorizează ca se le valoreze cu prețul de zi, chiar și peste prețul de emisiune. Suma excedentă, ce se va naște din vânzarea acțiilor peste prețul de emisiune se va adăoga la fondul de rezervă.

7. Dreptul de opțiune se poate exercia astfel, că după fiecare acțiune veche prezentată pentru stampilare, sau după două legitimații de acții se vine una acție. După una singură legitimație de acție, dreptul de opțiune nu se poate obține.

8. Acțiile sau legitimațiile de acții pe baza cărora se exerciază dreptul de opțiune trebuiesc prezentate la centrul institutului nostru și împrejurarea, ca dreptul de opțiune s'a utilizat, se stabilește pe acțiune, pe legitimație de acțiune, respective pe legitimație dela cassă. (Dreptul de opțiune exerciat 1920.)

9. Plătirile se vor efectua la următoarele termene:
Până la 30 Iunie din incidentul exercierii dreptului de opțiune se va plăti 300 coroane, și în spese 10 coroane.

Până la 31 August 1920 se vor plăti 250 coroane.
Prețul întreg de emisiune a acțiilor se poate plăti și deodată. Despre plătire se va da o recunoștință provisorie. După sumele plătite se vor replăti 4% interese începând cu ziua plătirii până la 31 Decembrie 1920. După fiecare plătire întârziată se vor plăti interese de întârziere.

10. După plățirea tuturor ratelor și competențelor de timbre, recunoștințele rov. se vor înlocui la timpul publicat de direcțiune cu acțiuni noue.

11. Proprietarii acțiunilor noi se vor bucura începând cu 1 Ianuarie 1921 de rezultatul gestiunii, precum și de toate drepturile asigurate în statute.
Arad, la 17 Mai 1920.

BANCA INDUSTRIALĂ ȘI POPORALĂ DIN ARAD

Ba 1326—2

SZALAY, m. p.

HEHS, m. p.

De vânzare

Casa Nr. 35 din strada Florian. Informațiuni se pot primi tot acolo.
Ba 1318-1

Brevetul Nr. 253

cu renume mondial.
Șindilă mare de siguranță se poate comanda în orice timp dela:

Succesorul lui I. Mittner:

Soția lui Petru Czernicz

depozit de țiglă, var și ciment.
Ce 1292—2

ANVELOPE ȘI CAMERE

de automobile în toate dimensiunile

Victor Barthmes

str. V. Alexandri (Salacz) 3.

Ba 1342—1

Au sosit pielării

fabricate americane și franceze. Piele de Chevreux, Bagaria, neagră și în alte culori. Lacuri pentru prețuri reduse engros și în detaliu

Pielăria SCHVARZ ARAD

Plăța Avram Iancu nrul 15. Sa 1311—3